

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS

LIETUVOS
ISTORIJOS
METRAŠTIS

2003 metai

2

LII
LEIDYKLA
Vilnius 2005

LITHUANIAN INSTITUTE OF HISTORY

THE YEAR-BOOK
OF LITHUANIAN
HISTORY

2003
2

VILNIUS 2005

LITAUISCHES INSTITUT FÜR GESCHICHTE

JAHRBUCH
FÜR LITAUISCHE
GESCHICHTE

2003
2

VILNIUS 2005

UDK 947.45
Li 237

Redakcinė kolegija:

Egidijus ALEKSANDRAVIČIUS

Vytauto Didžiojo universitetas

Alfonsas EIDINTAS

Vilniaus universitetas

Zigmantas KIAUPA (pirmininkas)

Lietuvos istorijos institutas

Česlovas LAURINAVIČIUS

Lietuvos istorijos institutas

Ingė LUKŠAITĖ

Lietuvos istorijos institutas

Bronius MAKAusKAS

Lenkijos MA Istorijos institutas

Jolita MULEVIČIŪTĖ

Kultūros, filosofijos ir meno institutas

Edmundas RIMŠA

Lietuvos istorijos institutas

Jolita SARCEVIČIENĖ (sekretorė)

Lietuvos istorijos institutas

Vladas SIRUTAVIČIUS

Lietuvos istorijos institutas

Saulius SUŽIEDÉLIS

Milervilio universitetas

Redakcinės kolegijos adresas:

Kražių g. 5, 01108 Vilnius

<http://www.istorija.lt>

ISSN 0202-3342

© Lietuvos istorijos institutas, 2005

© Straipsnių autorai, 2005

LIETUVOS ISTORIJOS BIBLIOGRAFIJOS MEDŽIAGA

ISTORIJOS PUBLIKACIJOS VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO LEIDINIUOSE

Sudarė POVILAS L A S I N S K A S

Būtinybę turėti savo periodinį leidinį Lietuvos istorikai suvokė jau pirmaisiais universiteto darbo metais. Tokio leidinio egzistavimą jie laikė mokslinės bendrijos brandumo požymiu: čia bendrijos nariai gali publikuoti savo raštus, polemizuoti įvairiomis mokslinėmis temomis, populiarinti savo mokslo sritį.

Todėl 1921 m. lietuvių inteligenčių būrys (Jonas Jablonskis, Matulionis, Vincas Čepinskis, Jonas Dambrauskas, Juozas Grinius, Tadas Krikščukaitis, Petras Leonas, A. Mašiotas, Eduardas Volteris, Juozas Tumas, Augustinas Janulaitis) susirinko J. Jablonskio namuose apsvarstyti istorijos žurnalo leidimą. Tuomet Švietimo ministerijoje dirbęs Vincas Krėvė-Mickevičius šią idėją palaikė ir skyrė lėšų. Vykdome posėdyje, dalyvaujant Kazimierui Būgai, Sofijai Čiurlionienei, Laurynaičiui, Palukaičiui, Vireliūnui, A. Janulaičiui, J. Tumui ir Petru Klimui, buvo išrinkta redakcinė kolegija (K. Būga, A. Janulaitis, P. Klimas), redaktoriumi paskirtas J. Tumas-Vaižgantas; naujajį žurnalą nutarta pavadinti „Mūsų senovė“¹. Svarbiausiu tikslu žurnalo leidėjai laikė istorinės medžiagos rinkimą ir publikavimą. Tokiu būdu manyta rengti dirvą ateities istoriniams tyrimams. Lietuvos istorijos šaltinius (vyskupo Valančiaus veiklos, spaudos draudimo laikotarpio ir t. t.) skelbė V. Biržiška, Vincas Maciūnas ir kiti. Įvadiniame pirmojo numerio straipsnyje P. Klimas akcentavo auklėjamąjį istorijos mokslo reikšmę: „Jeigu žmogus nežinotų savo ar

¹ P. Klimas, *Iš mano atsiminimų*, Bostonas, 1979 – *Lietuvos mokslų akademijos Rankraščių skyrius* (toliau – *LMAB RS*), f. 191–384, l. 334.

savo visuomenės patirties, jis būtų kaip kūdikis. <...> Praeities pažinimas parodo dar platesnę savo reikšmę, juo giliau jis tą praeitį siekia. Tuo būdu mes suaugame su mūsų protėviais į vieną draugiją, kuri išlaikė mūsų pačių materialinę ir dvasinę buitį². 1921–1922 m. iš viso išėjo penkios Švietimo ministerijos finansuojamos „Mūsų senovės“ knygos (1–2 tomai). Dėl lėšų stokos jos leidyba nutrūko ir buvo atnaujinta tik 1934 m. – jau kaip VDU bibliotekos leidinio. 1937–1940 m. išleistus keturis tomos redagavo prof. V. Biržiška. Leidinyje daugiausia vietos skirta XIX a. – XX a. pradžios istorijai: publikuoti moksliniai straipsniai (autoriai – A. Janulaitis, V. Biržiška, V. Maciūnas, Petras Jonikas ir kt. svarstė įvairias XIX a. kultūros istorijos problemas), prisiminimai ir korespondencija (iš spaudos draudimo, 1863 m. šukilio, Pirmojo pasaulinio karo laikų), taip pat – įvairių lietuviškų bei vokiškų tekstuose recenzijos. Jo puslapiuose įvyko polemika tarp Antano Aleknos, „Lietuvos istorijos“ ir „Bažnyčios istorijos“ autoriaus, ir Augustino Voldemaro, jo recenzento ir kritiko. Tai buvo 3–4 dešimtmečių mokslinės polemikos lietuvių istoriografijoje užuomazga. Jau ši pirmoji mokslinė diskusija, kaip ir vėlesnės (pvz., dėl A. Šapokos vadovėlio), parodė vieną esmingiausių šios polemikos bruožų – katalikiškų pažiūrų autorių tekstus aštriai kritikavo kairiosios orientacijos recenzentai. Tradicinius jų priekaištus – tendencingumą nušviečiant Katalikų Bažnyčios vaidmenį, liaudies masių reikšmės ignoravimą – A. Voldemaras skyrė A. Aleknai, vėliau A. Janulaitis – Pauliui Šležui, Zenonui Ivinskiui. Čia neabejotinai buvo teigama, kad kritikai atskleidė nemažai teigiamų ir neigiamų katalikų autorių tekstuose bruožų, tačiau politizuotas tų polemikų atspalvis ir patiemis recenzentams trukdė išlikti objektyviais.

1936 m. pradėtas leisti Humanitarinių mokslo fakulteto Istorijos skyriaus periodinis leidinys „Senovė“, redaguojamas prof. L. Karsavino. 1936–1938 m. išėjo keturi „Senovės“ tomai. Redaktorius sudarė galimybę reikštis jauniesiems istorikams, čia rašiusiems įvairiomis temomis. Pirmojo tomo pasirodymo proga Vincas Trumpa rašė: „Visai aišku, kad „Senovė“ užsiims tikru mokslu, o ne jo populiarizacija ir didaktika, kad jai rūpės objektyvi tiesa ir ji nepasiduos tai madingai srovei, kuri net aukštost kultūros valstybėse mokslą padarė apriorinių premisų advokatu <...> Ypač tokio pavojaus esama istorikams, kurių išvados panaudojamos politiniam nusistatymui motyvuoti. Su malonumu konstatuojame, kad „Senovė“ pasižymi blaivumu, ramiu klausimo gvildenimu, neaistringu šaltumu, kaip ir tinka tikram mokslo leidiniui³. Leidinio puslapiuose publikuoti straipsniai tiek Lietuvos, tiek visuotinės istorijos temomis. Dauguma jų buvo parengta pagal jaunuju istorikų Jono Puzino, Juozo Jakšto, A. Šapokos, Antano Vasiliausko diserta-

² P. K l i m a s, Senovės tyrimo uždaviniai ir keliai, *Mūsų senovė*, 1921, t. 1, kn. 1, p. 3.

³ V. T r u m p a, „Senovės“ 1-jos tomos recenzija, *Vairas*, 1936, Nr. 1–4, p. 454.

cijas. Pirmųjų trijų tomų baigiamieji straipsniai – nelietvių autorių ir iš visuotinės istorijos srities.

Teologijos-filosofijos fakulteto Filosofijos skyriaus žurnalas „Athenaeum“ publikavo istorikų A. Aleknos, Prano Penkausko, Jono Totoraičio, Z. Ivinskio, Jono Matuso, P. Šležo darbus. Didelė jų dalis buvo skirta senajai Lietuvos istorijai – Vytauto epochai, ankstyvajai lietuvių krikščionybei ir kt. Paminėtinos čia publikuotos Z. Ivinskio istoriografinės apžvalgos bei polemiką sukėlęs P. Šležo straipsnis apie M. Muravjovo veiklą, kur remiantis archyvine medžiaga mėginta kelti ir pozityvų jo vaidmenį. Publikacijų istorinė tematika randame ir Prano Dovydaičio redaguotame žurnale „Soter“. Jos skirtos įvairioms visuotinės istorijos temoms – nuo naujausių kasinėjimų Mesopotamijoje rezultatų iki prieistorinio žmogaus pėdsakų Europoje. Pagrindinis dėmesys čia skirtas krikščionybės istorijai – kryžiaus karams, biblinei istorijai, Senovės Rytų istorinių tyrinėjimų rezultatai gretinti su Senajame Testamente aprašomais įvykiais. Daugelis šių straipsnių – populiarojo žanro. Čia publikuoti ir kai kurie lietuvių religijos istorijos tyrimai (pvz., Z. Ivinskis nuodugniai apraše pagonišką medžių garbinimą).

„Teisių fakulteto darbuose“ (redaktorius A. Janulaitis) spaustinti didelės apimties Lietuvos teisės istorijos darbai. Daugiausia darbų paskelbė pats leidinio redaktorius; jie skirti XIX a. Lietuvos teisės istorijai (Lietuvos Tribunolui, Napoleono teisynui, Prūsijos Užnemunei, Lietuvos bajorijos raidai ir kt.) ir iki šių dienų neprarado savo aktualumo. Sie ne tik Lietuvos, bet ir Antrojo pasaulinio karo metu žuvusių Vokiečių archyvų medžiaga paremti tekstai yra, be abejo, svariausias A. Janulaičio įnasanų į šalies istoriografiją. Spaustinti ir kitų autorų darbai teisės istorijos tematika.

Humanitarinių mokslų fakultetas leido A. Bügos, vėliau V. Krėvės redaguotą „Tautų ir žodžių“ bei „Humanitarinių mokslų fakulteto darbus“. Abu šie tēstiniai leidiniai, kaip, beje, ir „Teisių fakulteto darbai“, pasižymėjo griežtu akademiškumu, čia dažniausiai spaudsintos tik didelės apimties studijos (monografijos leistos se rijose), tarp kurių nemažai šalies istorijos temomis. „Tautos ir žodžio“ straipsniai buvo skirti daugiausiai ankstyvajai baltų ir Lietuvos istorijai; čia randame K. Bügos istorines apžvalgas, paremtas lingvistiniais duomenimis, taip pat Jurgio Gerullio, kitų autorų archeologinius tyrimus, publikuoti čia ir istorijos šaltiniai (teikė V. Biržiška, J. Gerullis ir kiti). Taip pat spaustinti straipsniai rusų, vokiečių, prancūzų kalbomis (paminėtinos Ivano Lappo, Aleksandro Spicyno, Pavlo Gronskio publikacijos). „Humanitarinių mokslų fakulteto raštuose“ taip pat publikuota nemažai darbų, praturtinusią šalies istoriografiją. Pirmiausia – Levo Karsavino penkiatomė „Europos kultūros istorija“ (1931–1938), taip pat Jurgio Baltrušaičio (jaun.) „Visuotinė meno istorija“ (1934–1939), Marijos Rudzinskaitės-Arcimavičienės „Senovės Rytų istorija“ (1936) ir kt.

Universiteto istorikai ne kartą aštriai diskutavo dėl istorijos periodinių leidi- nių paskirties. Viena svarbesnių šių nesutarimų priežasčių – kiek skirtingas vyresniosios ir jaunesniosios istorikų kartos požūris į periodinio žurnalo vaidmenį. Nesunku pastebeti, kad oficialiuose universiteto leidiniuose publikavosi daugiau- sia vyresnės kartos istorikai; išimtį tesudaro „Athenaeum“. Tuo tarpu su lenkų, vokiečių periodine spauda susipažinę jaunieji istorikai pagrįstai manė, kad lietuviški istorijos žurnalai tobulai neatliko periodinio leidinio vaidmens – greito informavimo apie svarbiausius akademinius gyvenimo įvykius; tomo leidimas užtrukdavo 2–3 metus. Draugijos pavedimu Zenonas Ivinskis ir Adolfas Šapoka 1936 m. gegužės 5 d. parengė periodinio istorijos leidinio atnaujinimo projektą⁴. Jų nuomone, iki tol Lietuvoje leisti istorijos žurnalai neatliko dviejų pagrindinių periodinio leidinio funkcijų: „a) burti į krūvą visus istorija besidominčius ir dirbančius mokslo darbą; b) padėti tą darbą dirbantiems, informuodamas ir įvertin- das savų ir svetimų istorikų darbus“⁵. Projekto autoriai siūlė ne steigti naują, o struktūriškai pertvarkyti kurį nors iš jau egzistuojančių leidinių, rengiant dvi funkcionaliai skirtinges leidinio dalis: viena („Praeities biblioteka“) turėtų publikuoti fundamentalias grynaus mokslines studijas, ir ji turėjo būti leidžiama rečiau nei kita žurnalo dalis, skirta istorijos populiarinimui bei aktualijoms. Remdamiesi vokiškų periodinių istorijos leidinių pavyzdžiu, žurnalo pradžioje jie patarė spaus- dinti nedidelės apimties mokslinius straipsnius, po kurių sektų trumpi moksliniai informaciniai pranešimai ar naujai skelbiami šaltiniai (skyrius vadintuši „Varia“), toliau – polemikos ar platesnės istoriografinės apžvalgos, monografijų recenzijos, disertacijų autoreferatai, žurnalo pabaigoje siūlyta keletą puslapių skirti organiza- cinėms problemoms, kiekvieno paskutiniojo metų sąsiuvinio gale pateikti naujau- sią Lietuvos istorijos bibliografiją⁶. Deja, šie pasiūlymai nebuvovo įgyvendinti⁷, nes nebuvvo išspręstos organizacinės problemos – kas bus viso naujai pertvarkyto žurnalo bei jo atskirų dalių redaktoriai, kas užsiims jo leidyba, atliks administra- cines pareigas. Tačiau jau pats šių klausimų kėlimas rodo, kad ketvirtojo dešimtmečio pabaigoje Lietuvos universiteto istorikų bendrija rengési kurti modernų europietišką periodinį istorijos leidinį.

⁴ 1936 05 05 Z. Ivinskio ir A. Šapokos raštas Lietuvos Istorijos Draugijai, *LMAB RS*, f. 267–2815, l. 20–21.

⁵ Ten pat, l. 20.

⁶ Ten pat.

⁷ Iš dalies šie pasiūlymai buvo įgyvendinti rengiant Lituanistikos instituto Istorijos skyriaus leidinį.

Istorijos publikacijų bibliografinis sąrašas. Sudarymo principai

Publikacijos atrinktos atsižvelgiant į XX a. 3–4 dešimtmečio šalies istoriografijos ypatumus ir remiantis šiais pagrindiniais kriterijais: pirma, sąrašas apima istorinio tyrimo požymius turinčias publikacijas iš Lietuvos ir visuotinės istorijos, taip pat gretutinių mokslų (literatūros, meno, kalbotyros ir kt); antra, istorijos šaltinius (korespondenciją, prisiminimus, kitokią archyvinę medžiagą). Pirmieji du „Mūsų senovės“ tomai nėra Lietuvos universiteto (VDU) leidiniai ir sąraše žymimi žvaigždute (*).

VDU leidinių sąrašas

Athenaeum, red. J. Eretas, Kaunas, 1930–1938, t. 1–9.

Eranus, red. I. Tamošaitis, Kaunas, 1930–1938, t. 1–4.

Humanitarinių mokslų fakulteto raštai, red. V. Krėvė-Mickevičius, Kaunas, 1923–1939, t. 1–22.

Mūsų senovė, red. J. Tumas (t. 1), V. Krėvė-Mickevičius, Kaunas, 1921–1922, t. 1–2; 1937–1940, t. 1–3.

Senovė, red. L. Karsavinas, Kaunas, 1933–1938, t. 1–4.

Soter, red. Pr. Dovydaitis, Kaunas, 1924–1939, Nr. 1–28.

Tauta ir žodis, red. K. Būga (t. 1), V. Krėvė-Mickevičius, Kaunas, 1923–1931, kn. 1–7.

Teisių fakulteto darbai, red. A. Janulaitis, Kaunas, 1924–1939, t. 1–10.

1. Bibliografija

1. **Ivinskis Z.**, Bibliografinė senovės lietuvių religijos ir mitologijos medžiaga, *Soter*, 1935, t. 12, Nr. 2(21), p. 133–161; 1936, t. 13, Nr. 1(22), p. 55–96, Nr. 2(23), p. 54–95; 1937, t. 13, Nr. 1(24), p. 78–89, Nr. 2(25), p. 73–102.

2. **Ivinskis Z.**, Vytauto Didžiojo darbų ir jo periodo bibliografija, *Athenaeum*, 1931, t. 2, Nr. 1, p. 89–138.

3. **Penkauskas P.**, Bažnyčios istorija, *Soter*, 1931, t. 8, Nr. 2(13), p. 110–111; 1932, t. 9, Nr. 2(15), p. 68–71; 1933, t. 10, Nr. 1(16), p. 85–88; Nr. 2(17), p. 112–116; 1934, t. 11, Nr. 1(18), p. 30–48.

2. Iсториография и историјос методологија

1. Ivinskis Z., Vytautas Didysis istorinėje literatūroje, *Athenaeum*, 1930, t. 1, Nr. 2, p. 190–212.
2. Janulaitis A., Ignas Danilavičius, Lietuvos ir jos teisės istorikas. I dalis. Gyvenimas ir darbai, *Teisių fakulteto darbai*, 1932, t. 6, kn. 15, p. 620–834.
3. Klimas P., Senovės tyrimo uždaviniai ir kelai, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 3–5.
4. Kučinskas A., Prof. kun. dr. Jonas Totoraitis, *Athenaeum*, 1933, t. 4, Nr. 1, p. 1–16.
5. Matusas J., Motiejus Valančius kaip istorikas, *Senovė*, 1938, t. 4, p. 3–24.
6. Nezabitauskas A., Prof. E. Volteris, *Tauta ir žodis*, 1928, t. 5, p. 344–360.
7. Ružancovas A., Istorijos žinios kitur, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 115.
8. Skrupskelis I., Vytautas Didysis vokiečių literatūroje, *Athenaeum*, 1930, t. 1, Nr. 1, p. 85–106.
9. Šležas P., Prof. kan. Antanas Alekna, *Athenaeum*, 1931, t. 2, Nr. 1, p. 37–88.
10. Tamošaitis A., Istoriskoji Teisės Mokykla Vokietijoje, *Teisių fakulteto darbai*, 1929, t. 5, kn. 2, 179 p.: bibliogr. p. 175–177.
11. Trumpa V., Istorikumo problema, *Eranus*, 1938, t. 4, p. 97–150.
12. Tumas J., Lietuviškoji sekcija slavytyros atstovų suvažiavime, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 67–70.
13. Tumas J., „Mūsų senovės“ programa, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 77–81.
14. Tumas J., Senoji kaligrafija, *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 140–141.

3. Lietuvos istorija

3. 1. Šaltiniai

3. 1. 1. Dokumentai, aktai, laiškai

1. A. J., Laiškas J. Kraševskiui 1861 m. (pateikė V. Maciūnas), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 3(8), p. 500–501.
2. Akelaitis M., Laiškas M. Jankui 1886 m. (pat. V. Maciūnas), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 2(7), p. 324–325.
3. M. Akelaičio laiškai (pat. A. Janulaitis), *Tauta ir žodis*, 1925, t. 3, p. 292–321; 1926, t. 4, p. 433–443.

4. **Akrostiko** [laiškas] Vaižgantui (pat. J. Tumas), *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 72.
5. **Alekna A.**, Vysk. Valančius ir 1863 metai (iš raštų Žemaičių vyskupo archyvo), *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 22–33; t. 2, Nr. 2, p. 38–53.
6. XVIII amžiaus Testamentas (pat. J. Tumas), *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 71–74.
7. **Apasčios** ir Nemunėlio Vienybės statutas (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1940, t. 3, Nr. 1(10), p. 174–176.
8. „**Artojų** draugija“ (pat. A. Rucevičius), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 3(8), p. 447–451.
9. A. **Baranausko** laiškas „Aušros“ redakcijai (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 149–150.
10. Iš Dr. J. **Basanavičiaus** archyvo: 1875–1879 m. laiškai: I. Petras Vileišis ir lietuvių spauda Peterburge; II. Prie d-ro Vinco Pietario biografijos; III. Vinco Staniškio laiškai, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 603–622.
11. **Biržiška** Vaclovas, Palangos laikraštis 1886 m. „La Limande“, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 689–690.
12. Stud. A. **Buvydas**. Laiškas V. Aleksandravičiui 1884 m. (pat. M. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 3(8), p. 519–521.
13. Kazys **Būga** į kun. J. Tumą (pat. J. Tumas), *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 119–147; 1922, t. 2, Nr. 2, p. 83–89.
14. **Čipėniečių** peticija dėl spaudos (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1940, t. 3, Nr. 1(10), p. 176–177.
15. **Dambrauskas A.**, Iš Kauno kronikos, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 39–52; 1922, t. 2, Nr. 2, p. 53–65.
16. **Dambrauskas A.**, Mano užrašai, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 398–409; 1922, t. 2, Nr. 2, p. 796–807.
17. **Daukanto** laiškai: Laiškai į T. Narbutą, Andriejevskį, Kuršaitį, Valančių, S. Giedraitį; S. Daukanto tarnybos lapas, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 690–793; p. 793–795.
18. Keli dokumentai S. **Daukanto** biografijai (pat. V. Maciūnas), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 3(8), p. 355–371.
19. **Dėl Šiaulių gimnazijos „molebno“** (pat. J. Tumas), *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 107–111.

20. **Du** laišku kunigaikščiui Irenejui Oginskiui: 1. Lauryno Ivinskio; 2. Petro Vileišio (pat. J. Tumas), *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 117–119.
21. **Gardino** gubernatoriaus slaptaraštis Bresto Dekanui 1902. IV. 6 (pat. J. Tumas), *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 100–101.
22. **Gutauskas** J., Lazdijų dokumentai, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 88–102.
23. **Iš** Lietuvos gyventojų statistikos XVIII a. gale (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 675–685.
24. **Iš** Vilniaus ir Kauno žandarmerijų archyvų. I. Spaudos draudimo dokumentai. II. Špionai. III. Žandarmerijos veiksmas (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 383–397.
25. **L. Ivinskis**, Laiškai (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 3(8), p. 498–499.
26. Martyno **Jankaus** knygų prekybos užrašai (pat. Vacl. Biržiška), *Tauta ir žodis*, 1926, t. 4, p. 316–369; Martyno Jankaus laiškų archyvas, p. 370–425.
27. **Jogminapolio** altaristo byla su Narbutais 1841 m. (pat. J. Tumas), *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 69–70.
28. **Jonikas P.** Iš aušrininko albumo, *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 4(9), p. 355–371.
29. **Joniškėlio** mokyklos steigimo dokumentas (pat. V. Maciūnas), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 3(8), p. 522–524.
30. **Keli** skundai prieš Tumą–Vaižgantą 1902 m. (pat. K. Sendzikas), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 2(7), p. 342–346.
31. **Keturi** laiškai Žemaičių Vyskupui Kunigaikščiui Merkeliui Giedraičiui (pat. A. Voldemaras), *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 599–603.
32. **Krokuvos** „Rūta“; 1904 (pat. J. Tumas), *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 117–118.
33. **Kunigų** švietimo rūpesčiai, 1904.
34. **F. Kuršaitis**, Laiškai A. Baranauskui (pat. V. Maciūnas), *Mūsų senovė*, 1940, t. 3, Nr. 1(10), p. 149–153.
35. **Lenkiškas** protestas prieš kunigą lenką 1845 m. (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 171–172.
36. [Lialis Pelicijonas] Paystrijetis Petras. Kun. F. Lialis-Komandiras ir „Tėvynės sargo“ pradžia, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 627–643.
37. „**Lietuvių** motinėlė“. 1883 m. (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 63–64.

38. **Maciejauskas A.**, A. Maciejausko byla dėl spaudos grąžinimo, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 83–88.
39. **Maskviečiai** studentai žemaičiai 1849 m. (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 2(7), p. 310–313; Prie **maskviečių** studentų žemaičių 1849 m. (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 3(8), p. 498.
40. Dar prie **maskviečių** studentų žemaičių 1849 m. (pat. V. Maciūnas), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 4(9), p. 355–371.
41. **Maskvos „Aušra“** (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 133–136.
42. Povilo **Matulionienės** laiškai į J. Tumą (pat. J. Tumas), *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 80–83.
43. **Medžiaga** lietuvių spaudos uždraudimo istorijai. Martyno Jankaus archyvas (pat. Vacl. Biržiška), *Tauta ir žodis*, 1926, t. 4, p. 314–315; 1928, t. 5, p. 308–343; 1930, t. 6, p. 232–247.
44. **Mikšas J.**, Laiškas J. Kraševskiui 1882 m. (pat. V. Maciūnas), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 3(8), p. 508–510.
45. **Mosėdžio** Blaivybės Draugija. 1898 m.: peticijos ir memorialai (pat. J. Tumas), *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 53–58.
46. **Mowa** P. Jūzefa Kordzikowskiego (pat. J. Tumas), *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 92–93.
47. **Nauji XVI amžiaus** dokumentai apie reformaciją prūsų Lietuvoje (pat. J. Gerulatis), *Tauta ir žodis*, 1926, t. 4, p. 426–432.
48. Gen.-Gubernatoriaus **Nazimovo** 1857 m. lapkričio 20 d. įsakymas (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 172–173.
49. Gen-gubernatoriaus **Nazimovo** 1863 m. kovo 6 d. įsakymas, *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 2(7), p. 341–342.
50. Kajetonas **Nezabitauskis-Zabitis**. Laiškai (pat. Vacl. Biržiška ir V. Maciūnas), *Mūsų senovė*, 1940, t. 3, Nr. 1(10), p. 138–149.
51. **Nežinomas** lietuvių kalba atsišaukimas 22 sausio 1863 m., *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 172–176.
52. **Nežinomi** senieji lietuviški tekstai (pat. Vacl. Biržiška), *Tauta ir žodis*, 1934, t. 7, p. 253–352.
53. **Pabrėža J. A.**, Laiškai kun. J. K. Gintilai (pat. K. Sendzikas), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 3(8), p. 489–498; Nr. 4(9), p. 660–663.

54. **Peticija** dėl spaudos leidimo (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 173–174.
55. **Petrapilio** lietuvių studentų draugijos valdybos ir visuotinų susirinkimų protokolai 1908 02 20 – 1917 12 03 (pat. V. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 2(7), p. 346–350; Nr. 3(8), p. 525–529; Nr. 4(9), p. 675–677; 1940, t. 3, Nr. 1(10), p. 177–183.
56. Dionizo **Poškos** biografijai medžiaga (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 168–170.
57. **Poškos** laiškai Al. Puzyrevskiui (pat. V. Maciūnas), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 137–141.
58. Laiškai Matui **Pranckevičiui** 1885–1887 m. (su prof. P. Leono priešais) (pat. P. Leonas), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 159–167; Nr. 2(7), p. 325–340.
59. Stanislovo **Railos** ir Nikodemo Venckavičiaus-Baukaus laiškai (1872–1877) (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 2(7), p. 315–324; Nr. 3, p. 501–508; Nr. 4(9), p. 664–668.
60. **Rietavo** agronomijos mokyklos programa (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 685–688.
61. Iš J. **Skeberdžio** rankraščio (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 110–113.
62. Jurgio **Smalsčio-Smolskio** [laiškas] Vaižgantui „Tėvynės sargo“ sukaktuvėms (pat. J. Tumas), *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 71–72.
63. **Spudulis** J., Laiškai kun. A. Dambrauskui (pat. E. Eimaitytė), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 3(8), p. 510–519; Nr. 4(9), p. 668–674; 1940, t. 3, Nr. 1(10), p. 153–172.
64. Simano **Stanevičiaus** biografijai medžiaga (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 170–171.
65. Simano **Stanevičiaus** mirimo metrika, *Mūsų senovė*, 1940, t. 3, Nr. 1(10), p. 173.
66. Maurikio Mykolo **Stankevičiaus** ir Karolio Erstreicherio laiškai į Stanislovą Didžiulį (pat. Vacl. Biržiška), *Tauta ir žodis*, t. 3, 1925, p. 276–291.
67. **Steponaitis** V., Iš laiškų perliustracijos, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 644–656.
68. **Steponaitis** V., Politiskai neišlikimų asmenų sąrašai, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 657–670.

69. **Sveikinimas** Lietuvių-Švedų Komiteto posėdyje Stokholme 1917 10 26, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 807–808.
70. Studento St. Šalkauskio laiškai kunigui J. Tumui (pat. J. Tumas), *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 527–538.
71. **1831** m. sukilimo emigrantų lietuviškieji spaudiniai (pat. V. Maciūnas), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 3(8), p. 462–471.
72. **1890** m. „Sulyginimas“ „Varpui“ ir „Ūkininkui“ leisti (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1940, t. 3, Nr. 1(10), p. 173–174.
73. Dar iš prof. Andriaus **Ugianskio** korespondencijos (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 141–145.
74. Vysk. **Valančius**, Laiškai A. Baranauskui 1865 m. (pat. V. Maciūnas), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 2(7), p. 314–315.
75. Vysk. **Valančius**, Nespausdintieji ganytojiški laiškai (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 113–119; Nr. 2(7), p. 301–306.
76. **Viksvos** laiškas A. Baranauskui (pat. V. Maciūnas), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 145–148.
77. **Vilniaus** šv. Stepono R. Katalikų bažnyčios kapeliono atsakas von Valiu. 1902. Dėl cerkvinių mokyklų (pat. J. Tumas), *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 99–100.
78. A. **Zaborskio** replika (pat. J. Tumas), *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 93–96.
79. Vysk. **Zveravičiaus** aplinkraštis Vilniaus Vyskupijos dvasiškiams 1902 02 12. Dėl cerkvinių mokyklų (pat. J.Tumas), *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 96–99.

3. 1. 2. Atsiminimai, biografijos

1. **Biržiška** V., M. Valančius. Iš „Pamiętnik Domowy“, *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 2(7), p. 237–246.
2. **Čerka-Čerkauskas** J., Iš atsiminimų, *Mūsų senovė*, 1937, t. 3, Nr. 3(8), p. 433–435.
3. **Čerka-Čerkauskas** J., Kaip buvo organizuojamas pirmasis Petrapilio lietuvių vakaras, *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 93–100.
4. **Čilvinaitė** M., Daktaras Jonas Spudulis. Surašyta iš Rozalijos Kurkauskienės Spudulytės atsiminimų, *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 101–107.

5. Čilvinaitė M., Iš Jadvygos Juškytės atsiminimų ir jos rankraščių, *Mūsų senovė*, 1937, t. 3, Nr. 3(8), p. 435–447; Nr. 4(9), p. 604–620.
6. Čilvinaitė M., Iš knygnešio Antano Šimkaus atsiminimų, *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 2(7), p. 277–281.
7. Kun. Jasevičius A., Iszginimas ir sugrižimas (pat. Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 78–92; Nr. 2(7), p. 262–276; Nr. 3, p. 418–433; Nr. 4(9), p. 595–603; *Mūsų senovė*, 1940, t. 3, Nr. 1(10), p. 94–112.
8. Kelpša J., Ištraukos iš atsiminimų (pateikė Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1940, t. 3, Nr. 1(10), p. 64–70.
9. Kolupaila S., Įdomus Nemuno praeities dokumentas, *Soter*, 1930, t. 16, Nr. 1(28), p. 90–112.
10. Leonas P., Mano pergyvenimai (1914–1919) (ištraukos), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 2(7), p. 282–292; Nr. 3(8), p. 451–461; Nr. 4(9), p. 620–631.
11. Steponaitis V., Iš studentijos gyvenimo 1914–1915 m., *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 113–115.
12. Tumas J., Iš Vaižganto atsiminimų: „Kunigėlio“ gimtuvės. Trys seserys – trys dramos. Svėdasiškiai. Kelionė į vyskupą Valančių, *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 3–15.
13. Tumas-Vaižgantas J., Autobiografija, *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 108–109.
14. Vysk. M. Valančius, Rozmaite wiadomości (pateikė Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1940, t. 3, Nr. 1(10), p. 70–94.
15. Kun. Veitas M., Atsiminimai iš 1863 m. (vertė Vacl. Biržiška), *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 62–77; Nr. 2 (7), p. 247–261.
16. Velikiéné O., Netikétina pasaka, arba atminimai, kaip ėmė susidaryti Lietuvos valstybės gyvenimas, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 556–563.

3. 2. Tyrinėjimai

3. 2. 1. Prieistorė

1. Bajoras J., „Litovskija Mogily“ (Lietuvių kapai, Pleskavo gub. Ostravo apskr.), *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 424–425.
2. Būga K., Lietuvių įsikūrimas šiu dienų Lietuvoje, *Tauta ir žodis*, 1924, t. 2, p. 1–27.
3. Būga K., Upių vardų studijos ir aisčių bei slavėnų senovė, *Tauta ir žodis*, 1923, t. 1, p. 1–19.

4. **Būtėnas** P., Mūsų kalnai, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 65–67.
5. **Būtėnas** P., Vaškuose, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 564–573.
6. **Yčas** J., Adalbert Bezzenberger, p. 49–56; Bezzenbergeris ir Lietuvių tauta, *Tauta ir žodis*, t. 2, 1924, p. 57–59.
7. **Matulionis** P., Kupiškio Pilekalnis, *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 77–78.
8. **Nagevičius** V., Mūsų pajūrio medžiaginė kultūra, *Senovė*, 1933, t. 1, p. 3–124.
9. **Puzinas** J., Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje XIX a. gale ir XX a. pradžioje, *Senovė*, 1938, t. 4, p. 157–188.
10. **Puzinas** J., Naujausių proistorinių tyrinėjimų duomenys, *Senovė*, 1938, t. 4, p. 173–301.
11. **Tarasenka** P., Ieškojimai Neries ir Šventosios santekyje, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 574–590.
12. **Tarasenka** P., Valiulio akmuo, *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 79–80.
13. **Tumas** J., Pelešynės Ragainių Kalnas, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 425.
14. **Tumas** J., Raginėnų milžinkapiai, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 425–426.
15. **Tumas** J., Šaltinių kapai, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 426.
16. **Volteris** E., Archaiologiniai nesusipratimai, *Tauta ir žodis*, 1924, t. 2, p. 156–163.
17. **Žilinskis** I., Nariušių kaukolės, *Tauta ir žodis*, 1928, t. 5, p. 232–247.
18. **Спицын** А., Литовские древности, *Tauta ir žodis*, 1925, t. 3, p. 112–171.

3. 2. 2. Istorija

19. **Aleksa** K., Veliuonoje, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 573–574.
20. **Andriulytė-Rageliénė** M., Žemaičių christianizacijos pradžia, *Athenaeum*, 1936, t. 7, sas. 1, p. 3–64.
21. **Apie** Rietavo žemės ūkio mokyklą, *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 4(9), p. 680–681.
22. **Bagdonas** J., Lietuvių paroda Paryžiuje 1900 metais, *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 27–49; Nr. 2(7), p. 194–213; Nr. 3(8), p. 372–397; Nr. 4(9), p. 539–577.
23. **Balčiūnas** J. M., Liudviko Adomo Jucevičiaus asmuo ir reikšmė, *Tauta ir žodis*, 1930, t. 6, p. 315–349.
24. **Berulis** K., Kun. Motiejus Gustaitis – pedagogas ir švietėjas, *Athenaeum*, 1936, t. 7, sas. 2, p. 3–46.

25. **Biržiška** M., Jokūbas Daukša, *Tauta ir žodis*, 1926, t. 4, p. 232–247.
26. **Biržiška** V., Dvi lietuvių literatūros XVII–XVIII amžiaus problemos, *Tauta ir žodis*, t. 4, 1926, p. 301–313.
27. **Biržiška** V., Dr. J. Basanavičiaus grįžimas, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 599.
28. **Biržiška** V., Gimnazijų „maištas“ dėl cerkvii lankymo, *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 103–104.
29. **Biržiška** V., Iš vysk. M. Valančiaus veiklos, *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 3(8), p. 355–371.
30. **Biržiška** V., Kaip rusų žandarai nušviesdavo lietuvių judėjimą, *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 65–67.
31. **Biržiška** V., Kaip sekės platinti lietuviškos knygos rusiškomis raidėmis, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 65–67.
32. **Biržiška** V., Kražių gimnazistų byla 1840–1841 m., *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 105–106.
33. **Biržiška** V., Kun. Antanas Miedzogorskis, *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 4(9), p. 678.
34. **Biržiška** V., Mokykla su vienu mokiniu, *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 104–105.
35. **Biržiška** V., 1883 m. „Raszliavos pacztas“, *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 17–26.
36. **Biržiška** V., Parsidavimas baudžiavon, *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 66–67.
37. **Biržiška** V., Šnipas B. Paulauskis, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 597–598.
38. **Biržiška** V., Šnipas šifruota pavarde, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 598.
39. Vysk. Petras **Būčys**, M. J. C. Rusai stačiatikiai ir sentikiai Lietuvoje, *Athenaeum*, 1936, t. 7, sas. 1, p. 65–163.
40. **Būtėnas** J., Lietuvių teatras Vilniuje, *Mūsų senovė*, 1937, t. 2, Nr. 1(6), p. 50–61; Nr. 2(7), p. 214–236; Nr. 3(8), p. 398–417; Nr. 4(9), p. 578–594; t. 3, Nr. 1(10), p. 62–64.
41. **Daugirdaitė-Sruogienė** V., Žemaičių bajorų ūkis I pusėj XIX šimtmečio, *Senovė*, 1938, t. 4, p. 25–32, bibliogr. išnašose, priedai p. 116–132.
42. Iš S. **Daukanto**, Lietuvių trobesiai, *Tauta ir žodis*, 1923, t. 1, p. 93–99.
43. **Eretas** J., Rėzos gimtinė, *Athenaeum*, 1937, t. 8, sas. 1, p. 153–186.
44. **Galaunė** P., Ex-librisas Lietuvoje (XVI–XX amž.), *Tauta ir žodis*, t. 4, 1926, p. 607–650.

45. **Galaunė** P., Iš stiklo ir keramikos istorijos (Lapeliai iš pradėto tyrinėjimo apie meno istoriją Lietuvoje), *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 519–527.
46. **Gerullis** J., Kęstutis prūsus atmintyje, *Tauta ir žodis*, 1924, t. 2, p. 27–28.
47. **Gira** L., Vilniaus gyvenimas po Vokiečiai 1916–1917 m., *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 410–424; 1922, t. 2, Nr. 2, p. 21–38.
48. **Gronskij** P., Instrumentum Lituanicae deditioonis Anno 1655 die 18 Augusti, *Tauta ir žodis*, 1925, t. 3, p. 81–97.
49. **Hryškevičius** M., Šiaulių Ekonomija, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 809–865.
50. **Yčas** J., Biržai tvirtovė, miestas ir kunigaikštystė, *Humanitarinių mokslų fakulteto raštai*, 1931, t. 8, p. 154–215.
51. **Ivinskis** Z., Jonas Basanavičius, *Soter*, 1927, t. 4, Nr. 2, p. 157–158.
52. **Ivinskis** Z., Krikščioniškosios Vakarų Europos santykiai su pagoniškaja Lietuva, *Athenaeum*, 1933, t. 4, Nr. 1, p. 135–144.
53. **Ivinskis** Z., Lietuvos valstiečių luomo susiformavimas ir raida, *Athenaeum*, 1933, t. 4, Nr. 1, p. 28–45: bibliogr.
54. **Ivinskis** Z., Medžių kultas lietuvių religijoje, *Soter*, 1930, t. 7, Nr. 1, p. 113–144.
55. **Ivonauskis** N., Laurynas Ivinskis, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 339–346.
56. **Jablonskis** K., Kiek naujų žinių apie kanauninko Mikalojaus Daukšos kilimą ir gyvenimą, *Tauta ir žodis*, 1934, t. 7, p. 353–421.
57. **Jakštės** J., Vokiečių ordinai ir Lietuva Vytenio ir Gedimino metu, I–II skyriai, *Senovė*, 1933, t. 1, p. 125–156; III–V skyriai, *Senovė*, 1936, t. 2, p. 3–59.
58. **Janulaitis** A., Baudžiavų panaikinimo sumanymai Lietuvoje, *Teisių fakulteto darbai*, 1929, t. 5, kn. 5, 112 p.: bibliogr. p.
59. **Janulaitis** A., Domaševičius ir Pilsudskis, *Mūsų senovė*, 1940, t. 3, Nr. 1(10), p. 53–62.
60. **Janulaitis** A., Enėjas Silvius Piccolomini bei Jeronimas Pragiškis ir jų žinios apie Lietuvą XIV–XV a. Istorijos-kritikos piešinys, *Humanitarinių mokslų fakultetas. Raštai*, 1928, t. 3, sąs. 3, 65 p.
61. **Janulaitis** A., Iš praeities vaizdelių, *Tauta ir žodis*, 1923, t. 1, p. 87–92.
62. **Janulaitis** A., Kiprijonas-Juozas Zabitis (Nezabitauskas), *Tauta ir žodis*, 1928, t. 5, p. 439–510; t. p. 2 dalis, *Tauta ir žodis*, 1939, t. 6, p. 350–410.
63. **Janulaitis** A., Lietuvos bajorai ir jų seimeliai XIX amž., *Teisių fakulteto darbai*, 1936, t. 8, kn. 2, XVIII+629 p.

64. **Janulaitis** A., Napoleono Teisynas [jo veikimas Lietuvoje], *Teisių fakulteto darbai*, 1930, t. 5, kn. 6, VIII+204 p.
65. **Janulaitis** A., Užnemunė po Prūsais (1795–1807), *Humanitarinių mokslų fakulteto raštai*, 1928, t. 4, kn. 1, 404 p.
66. **Janulaitis** A., Vyriausiasis Lietuvos Tribunolas XVI–XVIII amž., *Teisių fakulteto darbai*, 1924, t. 2, 172 p.
67. **Jonikas** P., Lietuvių kalba ir jos gaivinimas prieš aušrą, *Mūsų senovė*, 1940, t. 3, Nr. 1(10), p. 1–53.
68. **Jonikas** P., Mažosios Lietuvos laikraščių ginčas dėl rašomosios kalbos gerumo 1885 m., *Mūsų senovė*, 1940, t. 3, Nr. 1(10), p. 186–188.
69. **Klimas** P., Iš studentijos gyvenimo 1914–1915 metais, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 365–369.
70. **Klimas** P., Mano kelionė po Lietuvą 1915 m., *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 545–556.
71. **Kučinskas** A., Kęstučio kovos su Vokiečių ordinu, *Athenaeum*, 1933, t. 4, Nr. 1, p. 106–134.
72. **Kučinskas** A., Kęstučio mirtis, *Athenaeum*, 1932, t. 3, Nr. 1, p. 42–60.
73. **Lapinas** K., Dr. Baltramiejus Jurgelis, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 347–351.
74. **Maciūnas** V., Ig. Chodzka apie L. Uvainį, *Mūsų senovė*, 1940, t. 3, Nr. 1(10), p. 184.
75. **Matusas** J., Apie lotyniškų raidžių draudimą lietuviškiems spaudiniams, *Athenaeum*, 1933, t. 4, Nr. 1, p. 17–27.
76. **Penkauskas** P., Vytauto Didžiojo nuopelnai dvasinės kultūros srityje, *Athenaeum*, 1931, t. 2, Nr. 1, p. 1–36.
77. **Povylis** A., Iš kultūros kovų kronikos Šiaulių apygardoje, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 34–39.
78. **Raulinaitis** A., Šv. Jono Kantijaus pamokslas Vytautui Didžiajam mirus, *Soter*, 1930, t. 7, Nr. 1, p. 93–103.
79. **Remeika** I., Der Handel auf der Memel von Anfang des 14. Jarhunderts bis 1430, *Tauta ir žodis*, 1928, t. 5, p. 386–438.
80. **Rietelaitis** J., Liškevos monografija, *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 142–159, 448–515.

81. **Rimka** A., Lietuvių tautos atgimimo socialiniai pagrindai ir „Auszros“–„Varpo“ gadynės (1883–93) socialekonominiai raštai, *Teisių fakulteto darbai*, 1932, t. 6, p. 207–337.
82. **Rimka** A., Lietuvos visuomenės ūkio bruožai ligi Liublino unijos metų, *Teisių fakulteto darbai*, 1924, t. 1, p. 49–182.
83. **Ruškys** P., Biržų pilis ir jos apylinkės, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 148–171.
84. **Skrupskelis** I., Kultūrinis Prūsų lietuvių gyvenimas, *Athenaeum*, 1932, t. 3, Nr. 1, p. 29–41.
85. **Steponaitis** V., Apie Vilniaus Seimą, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 670–671.
86. **Steponaitis** V., Kaimo jaunimo organizacijos, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 672–675.
87. **Steponaitis** V., „Litovskaja Rus“ dienraščio ir Kauno policeimeisterio byla, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 671–672.
88. **Stočkus** B., Rézos charakteris ir jo lietuvybė, *Athenaeum*, 1934, t. 5, Nr. 1, p. 1–33.
89. **Sužiedėlis** S., Livonijos prijungimas prie Lietuvos, *Athenaeum*, 1933, t. 4, Nr. 1, p. 87–105.
90. **Sužiedėlis** S., Mykolo Radvilos pastangos prijungti Lietuvai Ryga, *Athenaeum*, 1936, t. 7, sąs. 2, p. 47–83.
91. **Šapoka** A., Atsakingieji Lietuvos politikos vadai reformų seimo metu, *Senovė*, 1938, t. 2, p. 61–173, bibliogr. išnašose.
92. **Šaulys** J., Daukantiana. 1. S. Daukanto motinos antkapis; 2. Kun. B. Mažonavičės antkapis, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 622–624.
93. **Šaulys** J., Kun. Stanislovas Vaidila, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 625–626.
94. **Šležas** P., Ar Gediminaičiai kilę iš Žemaičių? *Athenaeum*, 1935, t. 6, Nr. 1, p. 1–12.
95. **Šležas** P., Muravjovo veikimas Lietuvoje, *Athenaeum*, 1933, t. 4, Nr. 1, p. 46–86.
96. **Tumas** J., Antakalnės „Nazaranskas“, *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 139.
97. **Tumas** J., Bajoro privalumai, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 82.

98. **Tumas** J., „Češkij alfavit“, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 65.
99. **Tumas** J., Kaip „Mūsų senovė“ dygo, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 76–77.
100. **Tumas** J., Krokuvos „Rūta“. 1904, *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 117–118.
101. **Tumas** J., Kunigaikščių Michailovičių-Žagelių kiltis, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 351–363.
102. **Tumas** J., Kun. K. Kybelis. 1898, *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 89–91.
103. **Tumas** J., Lietuvos Amatininkų Sajunga. 1907, *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 116–117.
104. **Tumas** J., 1831 m. maišto likvidacija. 1835, *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 67–69.
105. **Tumas** J., Neramumai Mintaujos gimnazijoje. 1905 m., *Mūsų senovė**, 1922, t. 2, Nr. 2, p. 111–113.
106. **Tumas** J., Vysk. Valančiaus akcija. 1855 m., *Mūsų senovė*, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 6.
107. **Tumas** J., Žemaičių Kunigų Seminarija. Lietuvos geradariai 1850 metų, *Mūsų senovė**, 1921, t. 1, Nr. 1, p. 73–76.
108. **Vasiliauskas** A., Vytauto Didžiojo diplomatika. Išorinės žymės, *Senovė*, 1938, t. 4, p. 133–172.
109. **Vasiliauskas** A., Vytauto Didžiojo diplomatika. I. Įvadas, II. Dokumentų rūšys, *Senovė*, 1938, t. 2, p. 175–214.
110. **Veriga-Darevskis** A. J., Dvaro padūmės mokesčis Užnemunėje, *Teisių fakulteto darbai*, 1932, t. 6, p. 391–400.
111. **Veryha-Darevskis** A. J., Lietuvos mokesčiai XV–XVI a., *Teisių fakulteto darbai*, 1929, t. 5, kn. 5, 179 p.: bibliogr. p. 50.
112. **Wijk** N. van, Das Gesetz Saussures im Altpreussischen, *Tauta ir žodis*, 1924, t. 2, p. 29–34.
113. **Schmittlein** R., Un dictriet lituanien sous l'occupation Française, *Senovė*, 1936, t. 2, p. 215–272.
114. **Seraphim** A., Kulmisches und Magdeburgisches Recht für Szkudy (1572), *Tauta ir žodis*, 1924, t. 2, p. 67–80.
115. **Slonimskis** S., Материалы по истории медицины в Литве, *Tauta ir žodis*, 1928, t. 5, p. 511–561.

116. Лаппо И. И., К вопросу о первом издании Литовского Статута 1588 года, *Tauta ir žodis*, 1928, т. 5, п. 170–214.

3. 2. 3. Recenzijos

1. Alekna A., Dėl „Lietuvos istorijos“ ir „Bažnyčios istorijos“ kritikos (Atsakymas prof. Voldemarui), *Mūsų senovė**, 1921, т. 1, Nr. 1, p. 438–444.
2. Biržiška V., Lietuvainis (L. Jakavičius), Atsiminimai iš lietuvių spaudos draudimo laikų, *Mūsų senovė*, 1940, т. 3, Nr. 1(10), p. 190–192.
3. Biržiškos M. ir V., A. Nezabitauskis. Basanavičius, *Mūsų senovė*, 1937, т. 3, Nr. 3(8), p. 684.
4. Būga K., Mūsų senovė, *Tauta ir žodis*, 1923, т. 1, p. 422.
5. Jonikas P., J. Stakauskas. Lietuvių kalbos kelias į Žemaičių Kunigų Seminariją, *Mūsų senovė*, 1937, т. 2, Nr. 3(8), p. 532.
6. Klimas P., Drasas J. Basanavičius: Apie trakų prygų tautystę ir jų atskikėlimą Lietuvon. 1921, *Mūsų senovė**, 1921, т. 1, Nr. 1, p. 430–435.
7. Maciūnas V., A. Rucevičius, Kaip kovota dėl lietuvybės Užnemunėje, *Mūsų senovė*, 1937, т. 2, Nr. 3(8), p. 533.
8. Maciūnas V., M. Biržiška. Iš mūsų kultūros ir literatūros istorijos, т. II, *Mūsų senovė*, 1937, т. 2, Nr. 3(8), p. 531.
9. Maciūnas V., Nežinomas 1831 m. sukilėlių atsišaukimas lietuvių kalba, *Mūsų senovė*, 1937, т. 2, Nr. 3(8), p. 534.
10. Maciūnas V., P. Veblaitis, Kova su caro valdžia už Kęstaičių bažnyčią, *Mūsų senovė*, 1937, т. 3, Nr. 3(8), p. 701–702.
11. Palemonas, *Mūsų senovė**, 1921, т. 1, Nr. 1, p. 397–398.
12. Sabaliauskas A., Jonas Kaziūnas. „Nemunėlio ir Apasčios Susivienijimas“.
13. Tumas J., P. Klimo „Lietuvių senobės bruožai“. 1919, *Mūsų senovė**, 1921, т. 1, Nr. 1, p. 435–438.
14. Voldemaras A., A. Aleknas: 1) Lietuvos istorija 1919; 2) Bažnyčios istorija 1920, *Mūsų senovė**, 1921, т. 1, Nr. 1, p. 103–114; 1922, т. 2, p. 121–133.
15. Voldemaras A., J. Jakubovskis. Tautybių santykiai Lietuvoje prieš Liublino uniją. Iš lenkų kalbos vertė J. Jablonskaitė-Petkevičienė, 1921, *Mūsų senovė**, 1921, т. 1, Nr. 1, p. 444–448.

4. Visuotinė istorija

1. **Baltrušaitis J.**, Visuotinė meno istorija. 1. Nuo prieistorės iki viduramžių, *Humanitarinių mokslų fakulteto raštai*, 1934, t. 14, LXIX+309 p., bibliogr.: p. 383–395.
2. **Baltrušaitis J.**, Visuotinė meno istorija. 2. Nuo prieistorės iki viduramžių, *Humanitarinių mokslų fakulteto raštai*, 1939, t. 14, LXXX+340 p., bibliogr.: p. 293–340.
3. **Dovydaitis P.**, Dar apie Urą ir tvaną, *Soter*, 1930, t. 7, Nr. 1, p. 108–111.
4. **Dovydaitis P.**, Kaip įvairiai laikais vaizduotasi Kristaus kūninis pavidalas ir kuriai rasei Kristaus priderēta?, *Soter*, 1929, t. 6, Nr. 2, p. 209–212.
5. **Dovydaitis P.**, Krikščionybė ir budizmas, *Soter*, 1926, t. 3, Nr. 1(3), p. 92–101; 1927, t. 4, Nr. 1, p. 68–87.
6. **Dovydaitis P.**, Meggido kasinėjimai ir jų svarbūs radiniai, *Soter*, 1930, t. 7, Nr. 1, p. 111–114.
7. **Dovydaitis P.**, Naujas dokumentas iš Senųjų Rytų istorijos 7-jam šimtm. pr. kr. besibaigiant (Gadd o chronika), *Soter*, 1930, t. 7, Nr. 1, p. 114–118.
8. **Dovydaitis P.**, Naujausi kasinėjimai Ure patvirtino ten buvus tvano, *Soter*, 1929, t. 6, Nr. 1, p. 207–209.
9. **Dovydaitis P.**, Pasaulėvaizdžio ir religijos santykiai žmonijos istorijoje, *Soter*, 1930, t. 7, Nr. 1, p. 104–108.
10. **Dovydaitis P.**, Prieistorinio žmogaus religijos pėdsakai Europoj, *Soter*, 1929, t. 4, Nr. 1, p. 33–86.
11. **Dovydaitis P.**, Religijų lyginimas seniau ir dabar, *Soter*, 1927, t. 4, Nr. 1, p. 17–49, Nr. 2, p. 117–145.
12. **Dovydaitis P.**, Šių dienų mokslo persieorientavimas kai dėl žmogaus pri-gimties praeity ir dabarty, *Soter*, 1930, t. 7, Nr. 1, p. 1–18.
13. **Dürr L.**, Izraelitų religijos vienatiškumas šių dienų priešakio Azijos mokslo šviesoj, *Soter*, 1924, t. 1, Nr. 1, p. 51–58.
14. **Grigaitis A.**, Babelio bokštas, *Soter*, 1924, t. 1, Nr. 1, p. 39–50.
15. **Gumerus H.**, Piniginio ūkio kilimas senovės Romoje, *Teisių fakulteto darbai*, 1928, t. 2, kn. 1–6, p. 1–15.
16. **Jakštas J.**, Vakarų krikščionių mintys apie Romos imperiją iki V amžiaus, *Senovė*, 1937, t. 3, p. 9–311, santr. vok. k.: p. 289–303, bibliogr.: p. 303–311.

17. **Karsavinas** L., Europos kultūros istorija. 1. Romėnų imperija, krikščionybė ir barbarai, *Humanitarinių mokslų fakulteto raštai*, 1931, t. 7, XIX+352 p., bibliogr.: p. 322–332.
18. **Karsavinas** L., Europos kultūros istorija. 2. Bažnyčia, imperija ir feodalizmas, *Humanitarinių mokslų fakulteto raštai*, 1933, t. 11, XVI+471 p., bibliogr.: p. 435–443.
19. **Karsavinas** L., Europos kultūros istorija. 3. Kova dėl dievo karalystės ir tautinės valstybės, *Humanitarinių mokslų fakulteto raštai*, 1934, t. 13, XVIII+523 p., bibliogr.: p. 489–495.
20. **Karsavinas** L., Europos kultūros istorija. 4. Viduramžių kultūrai bekylant ir iškylus, *Humanitarinių mokslų fakulteto raštai*, 1934, t. 16, XVI+560 p., bibliogr.: p. 529–535.
21. **Karsavinas** L., Europos kultūros istorija. 5. 1. Vidurinių ir nauujų amžių sąvartoj, *Humanitarinių mokslų fakulteto raštai*, 1936, t. 19, XVIII+368 p.
22. **Karsavinas** L., Europos kultūros istorija. 5. 2. Vidurinių ir nauujų amžių sąvartoj, *Humanitarinių mokslų fakulteto raštai*, 1937, t. 21, XIX+343 p., bibliogr.: p. 299–306.
23. **Klameth** G., Šumerų-akadų paralelės su bibline prieistorija, *Soter*, 1925, t. 2, Nr. 1(2), p. 121–144.
24. **Koppers** W., Indoeuropiečių kultūriniai istoriniai santykiai, *Soter*, 1929, t. 6, Nr. 2, p. 113–117; t. 7, Nr. 1, p. 19–29.
25. **Krėvė-Mickevičius** V., Pirmykštė indoeuropiečių gimtinė, *Tauta ir žodis*, 1923, t. 1, p. 45–86; Indoeuropiečių protėvynė, 1924, t. 2, p. 122–156; Antroji dalis. Indoeuropiečių gimtinė, 1925, t. 3, p. 172–221.
26. **Malakauskis** P., Mišių stipendijų istorija, *Soter*, 1930, t. 7, Nr. 1, p. 49–60.
27. **Menghin** O., Aukų žymės iš senosios akmens gadynės, *Soter*, 1926, t. 3, Nr. 1(3), p. 33–86.
28. **Morkelis** M., Rytų Afrikos bažnytinės literatūros kūrimosi aplinkybės, *Soter*, 1937, t. 13, Nr. 1(24), p. 32–61.
29. **Penkauskas** P., Pirmasis kryžiaus karas, *Soter*, 1931, t. 8, Nr. 1(12), p. 60–78.
30. **Rothern** F., Šventiųjų Senųjų Rytų kulte. Religijų istorijos studija, *Soter*, 1930, t. 7, Nr. 1, p. 30–48.
31. **Rothstern** F., Valdovų sudievinimas Senuosiųose Rytuose ir valdovų patepimas Senajame Testamente, *Soter*, 1929, t. 4, Nr. 1, p. 87–95; Nr. 2, p. 128–140.

32. **Rudzinskaitė-Arcimavičienė** M., Senovės Rytų istorija. I dalis. Aigiptas, *Vytauto Didžiojo universitetas. Humanitarinių mokslų fakulteto raštai*, 1937, t. 20, 205 p., bibliogr. p. 199–203.
33. **Sruoga** B., Rusų literatūros istorija. 1 dalis, *Humanitarinių mokslų fakulteto raštai*, 1931, t. 6, 400 p., bibliogr. p. 383–395.
34. **Sruoga** B., Rusų literatūros istorija. 2 dalis, *Humanitarinių mokslų fakulteto raštai*, 1933, t. 12, 504 p., bibliogr. p. 495–500.
35. **Stankevičius** V., Baudžiamosios teisės istorijos pamatiniai bruožai. I. Atakingumo principas Izraelio tautos teisėje. II. Atakingumo principas Romėnų teisėje, *Teisių fakulteto darbai*, 1932, t. 6, p. 511–588.
36. **Šapiro** N., Babylonisch-assyrische Feldzeichen, *Senovė*, 1933, t. 1, p. 189–214.